

Vergaderjaar 2014–2015

32 317

JBZ-Raad

Nr. 261

**BRIEF VAN DE MINISTER EN STAATSSECRETARIS VAN
VEILIGHEID EN JUSTITIE**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 21 januari 2015

Hierbij bieden wij u de geannoteerde agenda van de informele bijeenkomst van de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken van 29 en 30 januari 2015 in Riga aan.

De Minister van Veiligheid en Justitie,
I.W. Opstelten

De Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,
F. Teeven

Geannoteerde agenda van de informele bijeenkomst van de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken, 29-30 januari 2015 te Riga

I. Binnenlandse Zaken, Immigratie en Asiel

Tijdens deze informele Raad is geen onderwerp op het terrein van Binnenlandse Zaken, Immigratie en Asiel geagendeerd.

1. Toezegging Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie tijdens het algemeen overleg op 3 december 2014 over de JBZ-Raad van 4 en 5 december 2014

In het algemeen overleg over de JBZ-Raad van 4 en 5 december 2014 heeft de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie toegezegd in deze geannoteerde agenda de stand van zaken te geven van de amendering van de EU-Dublinverordening. Het betreft de bepaling die regelt welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van de eerste en daarop volgende asielaanvragen van een alleenstaande minderjarige vreemdeling (amv). Het standpunt van het kabinet is neergelegd in het BNC-fiche, dat op 2 september 2014 aan uw Kamer is toegezonden.¹ Het fiche stond op 8 oktober 2014 geagendeerd op het algemeen overleg over de JBZ-Raad (Kamerstuk 32 317, nr. 257).

Op 6 juni 2013 heeft het Hof van Justitie van de EU uitspraak gedaan in de zaak C-648/11. In het arrest beantwoordde het Hof de vraag welke lidstaat, op basis van artikel 6 van de oude Dublinverordening, nr. 343/2003, verantwoordelijk was voor de behandeling van het asielverzoek van een amv.

Kort gezegd, oordeelde het Hof dat de lidstaat waar de amv verblijft verantwoordelijk is voor de behandeling van een daar ingediend asielverzoek. Raad en Europees parlement hebben zich gecommitteerd aan het aanpassen van de nu geldende Dublinverordening no. 604/2013 naar aanleiding van voornoemde uitspraak van het Hof, waarbij zij de belangen van het kind voor ogen houden.

In lijn met de uitspraak van het Hof opteert het kabinet voor een Dublinregel die bepaalt dat de lidstaat waar de amv verblijft verantwoordelijk is voor de behandeling van het daar ingediende asielverzoek. Het kabinet vindt wel dat een uitzondering op deze hoofdregel mogelijk moet zijn, indien een andere lidstaat reeds een asielverzoek van deze amv inhoudelijk heeft beoordeeld. Als de amv na deze inhoudelijke beslissing doorreist naar een andere lidstaat, moet de amv in beginsel weer kunnen worden teruggestuurd naar de lidstaat die al een inhoudelijke beslissing op zijn asielverzoek heeft genomen, en hem daarmee al duidelijkheid heeft verstrekt over zijn toekomstperspectief. Uiteraard dient daarbij in iedere individuele zaak te worden gezien of er geen bijzondere omstandigheden zijn die zich tegen deze overdracht verzetten.

Het kabinet wijst er nog op dat het Hof in het arrest overweegt dat «de amv wiens asielverzoek in een eerste lidstaat ten gronde is afgewezen, vervolgens een andere lidstaat niet kan dwingen om een asielverzoek in behandeling te nemen». Het Hof wijst vervolgens op de mogelijkheid om het asielverzoek niet-ontvankelijk te verklaren, als dit identiek is aan een eerder ingediend verzoek. Deze oplossing van het Hof blijkt evenwel in de praktijk niet te werken. In de praktijk is het voor de IND en de zusterdiensten in de andere lidstaten niet mogelijk om asielverzoeken die in verschillende lidstaten zijn ingediend efficiënt te vergelijken en als identiek te bestempelen. Dit onder andere omdat de lidstaat waar het

¹ Kamerstuk 22 112, nr. 1895.

tweede verzoek wordt ingediend niet beschikt over het (volledige) asioldossier van de eerste procedure, de dossierstukken moeten worden vertaald, en de stelsels in de lidstaten nog te veel van elkaar verschillen, om deze op elkaar te kunnen leggen.

Kortom, het Hof vindt dat het niet mogelijk moet zijn dat meerdere lidstaten hetzelfde asielverzoek behandelen, maar de oplossing die het Hof hiervoor aandraagt werkt niet in de praktijk. In de praktijk is de enige lidstaat die snel en correct kan vaststellen of een tweede asielverzoek identiek is aan een eerder asielverzoek, de lidstaat die dit eerste asielverzoek heeft behandeld. Dit is ook in het belang van de minderjarige omdat hem zo snel duidelijkheid wordt gegeven over zijn toekomstperspectief. Vandaar dat het kabinet pleit voor een uitzondering op de hoofdregel.

Dit idee, en de onderliggende motivering, heeft voorsnog brede steun gekregen van de andere lidstaten en de Europese Commissie. Als voorwaarde geldt wel dat de overdracht aan de verantwoordelijke lidstaat binnen een relatief korte periode moet worden gerealiseerd.

II. Veiligheid en Justitie, Grondrechten en Burgerschap

2. Aanpak terrorisme, in het bijzonder de dreiging van foreign fighters voor de interne veiligheid

Bij het opstellen van deze geannoteerde agenda is nog geen document beschikbaar met betrekking tot dit agendapunt. Het Voorzitterschap heeft aangekondigd dat de informele JBZ-Raad onder andere benut zal worden voor verdere discussie over de maatregelen die zijn genoemd in de verklaring die is aangenomen op de bijeenkomst van de Ministers van Binnenlandse Zaken en Justitie van een aantal belangrijke EU-lidstaten op 11 januari in Parijs (zie ook brief inzake terrorismebestrijding d.d. 14 januari 2015, Kamerstuk 29 754, nr. 274). De uitkomsten van de informele JBZ-Raad zullen onder meer dienen als input voor de Europese Raad op 12 februari.

3. Reikwijdte algemene verordening gegevensbescherming en richtlijn gegevensbescherming voor de opsporing en vervolging

Er is nog geen discussiedocument van het Voorzitterschap verschenen over dit onderwerp. Het Voorzitterschap heeft aangekondigd een discussie te willen wijden aan de verhouding tussen de algemene verordening gegevensbescherming en de richtlijn gegevensbescherming opsporing en vervolging.

In het door de Commissie ingediende gegevensbeschermingspakket is het algemene gegevensbeschermingskader van de verordening in beginsel van toepassing op de verwerkingen in de publieke en de private sector. De richtlijn is echter van toepassing op de verwerking van persoonsgegevens met het oog op de voorkoming, opsporing en vervolging van strafbare feiten. Die keuze zou voor de politie tot gevolg hebben dat alleen de opsporingstaak onder de richtlijn valt en alle andere onderdelen van de politietaak onder de verordening. Dat is in elk geval uit praktisch oogpunt een minder gelukkige keuze.

Nederland heeft daarom vanaf het begin van de onderhandelingen een duidelijke voorkeur uitgesproken om de reikwijdte van de richtlijn in elk geval uit te breiden tot de andere onderdelen van de politietaak, de handhaving van de openbare orde en de hulpverleningstaak. Een relevant aantal andere lidstaten, waaronder enkele grote lidstaten denkt in dezelfde richting, al blijven er kleine verschillen bestaan die voortvloeien uit de

specifieke taakopdrachten aan de politieorganisaties in de rechtsstelsels van de diverse lidstaten. Er zijn bij de onderhandelingen diverse constructieve voorstellen gedaan om dit vraagstuk op te lossen. Nederland verwacht dat op de informele JBZ-Raad uitzicht ontstaat op een bevredigende formulering voor de onderlinge afstemming van de reikwijdtebepalingen van verordening en richtlijn. Het Europees parlement (EP) heeft zich hierover nog niet uitgesproken. Er moet echter rekening mee worden gehouden dat het EP de voorkeur geeft aan het voorstel van de Commissie.

4. Bevorderen en uitwisselen van best practices van digitale oplossingen en tools binnen de bestaande en aanstaande vormen van justitiële samenwerking op zowel strafrechtelijk als civielrechtelijk terrein

Binnen de Europese Unie zijn bestaande en aanstaande vormen van grensoverschrijdende digitale samenwerking op strafrechtelijk- zowel als civielrechtelijk terrein samengebracht in het E-Justice programma. E-Justice heeft tot doel het grensoverschrijdende rechtsverkeer te verbeteren door het ontwikkelen of gebruiken van digitale voorzieningen. Tijdens de informele JBZ-Raad zal worden gesproken over het bevorderen en uitwisselen van *best practices* van digitale oplossingen en *tools* binnen de bestaande en aanstaande vormen van justitiële samenwerking op zowel strafrechtelijk als civielrechtelijk terrein. Het Voorzitterschap heeft echter nog geen discussiedocument beschikbaar gesteld.

III. Gezamenlijke bijeenkomst van Ministers van binnenlandse zaken en justitie met de Ministers van de landen van het Oostelijk Partnerschap

5. Gezamenlijke bijeenkomst van Ministers van binnenlandse zaken en justitie met de Ministers van de landen van het Oostelijk Partnerschap

De Ministers van binnenlandse zaken en justitie komen op 29 januari samen met de Ministers van de landen van het Oostelijk Partnerschap. Er is nog geen discussiedocument verschenen. De discussie zal gaan over hervormingen binnen de rechtspraak, de politieorganisatie en het openbaar ministerie. Gesproken wordt over grensoverschrijdende samenwerking op die terreinen, de rule of law en corruptie (hoe te voorkomen en te bestrijden). Het Letse Voorzitterschap wil de vorderingen op deze gebieden bespreken en inventariseren hoe verder te gaan. Uit het meest recente EU-voortgangsrapport (Kamerstuk 22 112, nr. 1855) blijkt dat de voortgang van de politieke associatie en economische integratie met deze buurlanden nog te beperkt is. De EU concludeerde dan ook dat het nabuurschapsbeleid aanpassing behoeft, als prioriteit binnen haar extern beleid. Nederland steunt een herziening van het nabuurschapsbeleid en wil bijdragen aan de consultaties hierover. Zo is verdergaande differentiatie in de benadering van de diverse landen van het Oostelijk Partnerschap noodzakelijk. Behoeften en verwachtingen van deze landen, evenals de beïnvloedingsmogelijkheden van de Unie, lopen ver uiteen voor een uniform model. De EU wil met haar beleid en instrumenten sneller en beter kunnen inspelen op ontwikkelingen, mede met het oog op het voorkomen van crises. Deze gezamenlijke bijeenkomst leent zich goed om het belang van deze onderwerpen, in het bijzonder het belang van hervormingen op het gebied van de rechtsstaat, nogmaals te onderstrepen.